

Jenő, Rosenberg Moshe, Roth Siegfried, Lichtenberg Uziel, Baumer Josko, Brand Joel (Jenő), Schweiger Moshe és Springmann Sámuel.³⁷ Ők a Magyarországon működő jelentősebb cionista pártokat képviselték, melyeknek, szerény taglétszámuk ellenére, megvoltak a maguk sajátos nézetei és taktikai elképzelései. Következésképp a Vaadán belüli, illetve a Vaada budapesti és isztambuli szervezete közötti együttműködés nem mindig volt felhőtlen.³⁸ A pártok politikai különbözőségéből származó konfliktusokat rendszerint a vezetők éles személyes ellentétei is súlyosbították. E nehézségek sokszor a budapesti Mentőbizottság hatékony működésének rovására mentek, ami Isztambulban kritikát és szemrehányást váltott ki.³⁹

A német megszállás rákényszerítette a Vaada vezetőit, hogy belviszállyaikat alárendeljék a magyar zsidóság mentésével kapcsolatos, halasztást nem tűrő problémák megoldásának. Egyik legelső ténykedésük egyfajta munkamegosztás kialakítása volt: minden vezetőre meghatározott feladatokat és felelőségeket róttak, részben szaktudásuk, részben belföldi és külföldi kapcsolataik szerint. Komolyt például a „magyar vonal” kézben tartásával bízták meg – feladata a magyar kormányzati, politikai és egyházi vezetőkkel való kapcsolattartás és támogatásuk kieszközlése volt. Krausz Miklóst (Moshe), a Palesztina Hivatal, a Jewish Agency Alija (emigrációs) egységének budapesti szervezete ügyvivő titkárát, aki ugyan formálisan nem volt tagja a Vaada vezetőségének, Kasztner közlése szerint arra kérték, lépjen érintkezésbe a semleges országokkal.⁴⁰ A legellentmondásosabb feladatot, a kapcsolatfelvételt a megszállókkal Kasztner és Brand vállalta magára vagy talán tartotta fenn magának. A későbbiek során ehhez az SS- vagy Kasztner-vonalhoz csatlakozott Brand Hansi és Biss Andor (Andreas, André vagy Bandi) is.

A megszállás után a Vaada működésére Kasztner és Brand tevékenysége nyomta rá a bélyegét. Ez a két középszerűnek mondható ember – barátok, de egyben vetélytársak is –, akiket a történelem ily végzetes szerepre kárhoztatott, neveltetésében és személyiségében igencsak különbözött egymástól. Képzettség, műveltség és politikai tapasztalat dolgában Kasztner fölülte állt Brandnak. 1906-ban született Kolozsvárott, ügyvédnek és újságírónak tanult, 15 évig (1925–40) szülővárosának magyar zsidó napilapjánál, az *Új Kelet*nél dolgozott. Röviddel Észak-Erdély Magyarországhoz csatolása után (1940. szeptember) Budapestre költözött. Meggyőződése szerint lelkes cionista, beállítottsága szerint idealista, de egyben opportunista politikus lévén, hamarosan döntő érdemeket szerzett a viszonylag lanyha cionista mozgalom felpezsdítésében. Tovább növelte tekintélyét a közösségen belül, hogy dr. Fischer Józsefnek, a kolozsvári zsidó hitközség elnökének, korábbi romániai parlamenti képviselőnek a